

Pantrar inspirerar

[Inggallery id=24]

”Tillsammans kan man förändra allt”

Namnet Pantrarna är från en annan kamp i en annan tid, men visionen är densamma: Rättvisa åt alla. Men också: Det går att påverka.

Text: Johanna Lagerfors | Bild: Linn Bergbrant | Från [SocialPolitik nr 4/2012](#) | [Prenumerera](#)

Det är en gråmulen och regnig oktobermåndag på Friskvåderstorget vid Svarte mosse. 20-åringe **Muhammed Hällgren** står och väntar på sin vän **Bassam Zeidan** – de ska på ett viktigt möte för ungdomsföreningen Pantrarnas räkning. Ett av många.

– Vårt samhälle är verkligen segregerat. Det räcker att ha keps och luvtröja på sig för att man ska bli stämplad som förortsbarn av andra, och därmed kriminell. Det vill vi

förändra, säger han.

Innanför de stora glasfönstren till Idépunkten – ett sorts medborgarkontor för dem som bor i norra Biskopsgården – sitter redan personer från Trafikkontoret, Stadsdelsförvaltningen och Bostadsbolaget runt ett bord. De är här på Pantrarnas initiativ för att diskutera gatubelysning.

– Det har varit mörkt på natten på många platser. Gör man inget åt det är det nästan som att man tillåter misshandel, säger Muhammed.

I augusti arrangerade han och Pantrarna ljusmanifestationen "Gatljus – inga blåljus" som lyfte frågan om gatubelysningen till berörda myndigheter och företag.

– När jag var yngre tänkte jag 'Fuck it, varför kämpa när ingen ändå kommer att klara att ta sig någonstans?' Men sen såg jag att Pantrarna här styrde upp aktivitet efter aktivitet och då ville jag också vara med. Jag har bott här i 20 år, jag känner stället och vill ta hand om mitt område, säger Muhammed.

– Inte minst för småsyskonens skull, jag vill ju lämna något bra till dem.

När mötet på Idépunkten drar igång plockar **Mona Hellman** och **Ingemar Johansson** från Trafikkontoret fram kartor över Biskopsgården. Med röd penna har de markerat gator där tillsynen ska bli extra stor i vinter. Istället för att kontrollera att lamporna fungerar två gånger om året – som man gör i övriga Göteborg – ska belysningen här i Biskopsgården tittas till en gång i månaden framöver.

– Det är bra, jättebra, vad skönt att det äntligen händer något, säger Muhammed Hällgren.

Men både han, Bassam Zeidan och **Yassim Ben Salah**, 26, som också är med på mötet, är noga med att ställa konkreta krav så att förändringen verkligen ska bli av. Deras målmedvetenhet märks tydligt när de pekar ut fler gator och gångbanor som de tycker ska läggas till tillsynslistan, och de pressar på för att lyktstolparna ska märkas upp så att allmänheten ska kunna

avgöra om en slocknad lampa ska anmälas till Trafikkontoret eller fastighetsägaren.

– Om problemet är att ni inte har tid kan vi lösa det. Anställ bara ungdomar härifrån så fixar de märkningen. Då har ni fixat arbetstillfällena på samma gång! säger Yassim.

Representanterna från Trafikkontoret lovar att titta på möjligheten.

På 1 maj, några månader tidigare, sitter vi på 10:ans spårvagn på väg mot samma Friskvåderstorg i Biskopsgården. Vagnen är proppfull med folk. När dörrarna öppnas väljer människor ut och alla går mot naturområdet Svarte mosse där de breder ut filtar på gräsmattorna vid sjön. Barnfamiljer, tonårgång och äldre par. En man med afroamerikanskt ursprung har klätt sig i kostym och fäst en blomma i slaget dagen till ära, det syns på honom att det är en stor dag.

Mannen som alla kommit för att lyssna på står en bit bort och pratar med några ungdomar vid ett provisoriskt partytält. En levande legend, finkläd i blå skjorta, hängslen och svart basker. Det är **Bobby Seale** – en av grundarna bakom de amerikanska Svarta Pantrarna – en av de verkligt stora krafterna i den amerikanska medborgarrättsrörelsen på 1960- och 70-talen. Han är inbjuden av Muhammeds organisation – vars hela namn är *Pantrarna för upprustning av förorten* – som tagit sitt namn med inspiration av sina amerikanska förebilder.

Flera decennier har gått sedan Bobby Seale senast var i Skandinavien. Ändå har hans kamp och person genom åren inspirerat många rörelser som arbetat mot etniskt betingade klassklyftor här. En av dem som för vidare hans arv är **Majsa Allelin**, 23, en av Pantrarnas ledare och för dagen klädd i en svart collegetröja med ett stort panterhuvud på.

– Det bästa med att vara engagerad i Pantrarna är att få arbeta nära ungdomarna med handfasta mål. Självklart är det bra med bildningsarbete och att påverka större strukturer, men man måste börja på en konkret, lokal nivå, med sådant som är viktigt i vardagen. Som att se till att det finns offentliga

mötesplatser som är gratis att besöka, säger hon.

Till vardags pluggar Majsa sociologi på Göteborgs universitet, och just nu skriver hon på sin masteruppsats som handlar om hur det fria skolvalet påverkar ungdomar från förorten.

– Ungas möjligheter i livet skiljer sig så mycket åt beroende på vilka förutsättningar de fått med sig. För mig är utbildningsfrågan den viktigaste politiska frågan eftersom den berör såväl klassperspektiv som etnicitet, säger hon.

Pantrarna grundades för två år sedan av **Murat Solmaz**, då 24 år, som hade fått nog av den negativa utvecklingen i Biskopsgården. I området där han bor hade övervakningskameror satts upp och fritidsgården lagts ner. Murat tog saken i egna händer och frågade lokala politiker om de var medvetna om att ungdomar i området inte längre hade någonstans att vara. När han erbjöd sig att själv öppna fritidsgården på nytt fick han beskedet att han i så fall måste skapa en förening. Sagt och gjort: organisationen Pantrarna var född.

Idag har den ett hundratal aktiva medlemmar och hundratal sympatisörer på Facebook.

Den här soliga majdagen har Pantrarnas evenemang lockat ungdomar inte bara från Biskopsgården och Göteborg, utan från hela landet.

– För mig har Bobby varit en stor förebild ända sedan jag var liten. Det känns surrealistiskt att få träffa honom, säger **Abdirahman Musse** från Stockholmsförorten Tensta, som står och snackar med några kompisar.

De har åkt hit i en knallgul buss tillsammans med Megafonen – en stockholmsk systerorganisation till Pantrarna i Biskopsgården.

Abdirahman försöker smälta att han nyss fått en pratstund med sin barndomshjälte.

– Det är fantastiskt att han är här, att kunna skaka hans hand. De andra är ju döda sedan länge. Malcolm X, Martin

Luther King, alla, säger han.

– Jag har vuxit upp med Bobbys kamp och hade tusen frågor som jag velat ställa genom åren. Nu fick jag göra det.

Abdirahman frågade bland annat Bobby Seale hur han såg på våld som politisk metod.

– Svarta pantrarna var ju kända för sin teori om självförsvar, och att ta till vapen i kampen. Men folk såg inte det som var kärnan i deras verksamhet och den diskriminering som låg bakom. Konstitutionen i USA säger att du får bära vapen för att försvara dig, men det blir bara problem när svarta gör det, säger Abdirahman.

När gräsmattorna helt fyllts av folk en stund senare kliver Bobby Seale äntligen upp på lastbilsflaket som utgör hans tillfälliga scen. Han fotograferar noggrant publikhavet med sin mobiltelefon innan han tar till orda.

– Jag inleder så som jag inlett alla mina tal de senaste 46 åren. Power to the people. ALL the power to ALL the people.

Orden möts av ett svårtystat jubel. Svarta Pantrarnas slagkraftiga slogan har levt vidare genom åren och den svenska översättningen används idag av Biskops-Pantrarna: "All makt åt folket".

– Det var med det målet i åtanke som vi startade kampen i Kalifornien, där fredliga demonstranter möttes av polisbrutalitet, tårgas, misshandel och till och med mord, säger Bobby Seale från scenen.

Länge, detaljerat och med stor inlevelse berättar han sin historia. Om hur han på 1960-talet var student på universitetet i Oakland, Kalifornien, och där blev allt mer medveten om att rasismen fanns inflätad i de amerikanska samhällsstrukturerna. Det var en radikal miljö där Bobby genom sitt engagemang träffade på den likasinnade Huey Newton. Genom mötet såddes tankefröet till en egen organisation, som inte bara skulle fokusera på att bekämpa rasismen utan också motverka klassamhället och all ekonomisk-social exploatering.

– Jobben och ekonomin, allt var sammanfogat med det där. Jag

hade läst på om min afroamerikanska bakgrund och började förstå att det pågick en kamp, en kamp för den mänskliga existensen, säger Bobby.

– Vi var unga studenter som läste juridik, sociologi, teknik, design – allt möjligt. Och vi förstod att vi hade ett ansvar.

1966 bildades Black Panther Party for Self-Defense av Bobby Seale och Huey Newton. Våren 1968 hade organisationen ett par hundra medlemmar, men mordet på Martin Luther King den 4 april kom att förändra läget radikalt.

– Plötsligt fick vi flera tusen nya medlemmar. Vi sa att vi ville jobba tillsammans med vem som helst vars hjärta, sinne och själ var progressiva nog att vilja göra något konkret åt samhällsproblemen, säger Bobby Seale.

Slutet av 1960-talet var Svarta pantrarnas glanstid – med 10 000 medlemmar organiserade i undergrupper över hela USA. De distribuerade en egen tidning, gav frukost till fattiga barn i afroamerikanska bostadsområden och genomförde många fredliga demonstrationer med de svartas intressen i fokus. Ändå förknippas organisationen idag kanske allra mest med sin militanta form av gräsrotsaktivism och med att ha tagit till våld som svar på polisbrutaliteten mot afroamerikaner i dåtidens USA.

Idag är Bobby Seale glad över att vara en inspiratör för den nya generationen och hoppas att den ska ta vid rättvisekampen efter honom och hans vänner. Många av dem – däribland Huey Newton – är borta och Bobby själv är nu en till åren kommen man.

Muhammed Hällgren var en av dem som höll tal före den gamle BPP-ledaren på första maj. Han tycker det är svårt att beskriva vad det betydde för honom att få träffa Bobby Seale.

– Ujujuj, det var verkligen stort. Det gav oss kraften att vilja göra mer. På Bobbys tid handlade kampen om de svarta. I dag handlar den om oss, om andra generationens invandrare, säger han.

Han och Bassam Zeidan känner sig nöjda med mötet på Idépunkten. Men belysningen är bara ett av Pantrarnas många projekt, de har också anordnat fotbollsturneringar och läger för ungdomar och fått lokala politiker att finansiera en ny fritidsgård efter den som lades ner. Just nu pågår planer på att snygga till området med hjälp av en muralmålning vid Vårväderstorget. 16-åriga Bassam är yngst av alla medlemmar och har varit med i ända sedan starten för snart två år sedan.

– Precis som alla andra här tänkte jag tidigare att det inte finns något hopp, framtidstron var väldigt liten faktiskt. Men Murat och de andra som grundade Pantrarna tjatade hål i huvudet på mig, de ville att alla skulle vara med, berättar han.

– På första mötet var det något som fick mig att ta det seriöst och sätta mig längst fram. Kompisarna satt längst bak och flamsade, det är där jag också brukar sitta. Men den här gången blev det inte så.

Bassam säger att engagemanget hjälpt honom mycket, att han lärt sig att tänka på ett annat sätt nu. Han tycker att politiker och skolpersonal saknar tilltro till ungdomarna i förorten, och att det är det som gör att det blir svårt för dem att lyckas.

– Vi med föräldrar från andra länder får enormt mycket stöttning hemma angående skolan. I våra föräldrars hemländer kämpar man för att kunna skicka barnen till skolan, men här är det gratis. Självklart vill man gå klart gymnasiet, säger Bassam och tillägger:

– Men då krävs också att lärarna har en uppmuntrande attityd så att man känner att någon tror på en. Det är allt som krävs. Det är så det känns med Pantrarna.

Nästa projekt i Pantrarnas planerings-pipeline är en resa till staden där allt började, till Oakland i Kalifornien. Där ska de hälsa på Bobby Seale. Och om det blir som Bassam hoppas kommer de också att delta i en stor kongress tillsammans med en massa amerikanska gräsrotsaktivister och organisationer.

– En hand klappar inte, som man brukar säga. Men tillsammans kan man förändra allt.

lagerfors at gmail.com

linn_bergbrant at hotmail.com

På [SVT Play](#) kan du just nu se en dokumentär om Pantrarna.

Denna artikel finner du i [Socialpolitik 4-2012](#)– Andra artiklar ur samma nummer:

- » Hemlös tandlös värdelös
- » Personer med psykisk funktionsnedsättning ska bestämma själva
- » Ton av sopor – köpfestens baksida
- » Glömda: biologiska föräldrar till omhändertagna barn

[Beställ en prenumeration »](#)